EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

HU **ECB-PUBLIC**

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2018. november 8.)

a Magyar Nemzeti Bank kötelező jegybanki tartalékra vonatkozó követelményeiről

(CON/2018/48)

Bevezetés és jogalap

2018. szeptember 3-án az Európai Központi Bank (EKB) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól (MNB), hogy alkosson véleményt a Magyar Nemzeti Bank elnökének a kötelező jegybanki tartalék kiszámításáról, illetve képzésének és elhelyezésének módjáról szóló MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) módosításáról szóló rendelettervezetéről (a továbbiakban: rendelettervezet). 2018. október 16-án az EKB további felkérést kapott az MNB-től a rendelettervezetben szereplő kiegészítő rendelkezésekkel összefüggésben.

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat[1] 2. cikkének (2) bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet a monetáris politika eszközeire vonatkozó jogszabálytervezetet tartalmaz olyan tagállam tekintetében, amelynek pénzneme nem az euro. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezet célja

1.1 Az MNB 2016-ban úgy határozott, hogy 2019. július 1-jétől azonnali fizetési rendszert vezet be Magyarországon azzal a szándékkal, hogy a fizetéseket lehetővé tegye a magyar fizetési számlák között 5 másodpercen belül, napi 24 órában, heti hét napon és az év 365 napján[2]. Az MNB 100 %-os tulajdonában álló GIRO Zrt. alakítja ki a rendszer központi infrastruktúráját és biztosítja a pénzforgalmi szolgáltatók közötti tranzakciók elszámolását és kiegyenlítését. A rendszer lehetővé fogja tenni a fizetések azonnali és végleges teljesítését a pénzforgalmi szolgáltatók között azáltal, hogy az MNB által nyitott és a GIRO Zrt. által működtetett „letéti számlára” a pénzforgalmi szolgáltatók által elhelyezett betéteket használja a fizetési megbízások előfinanszírozására[3].

1.2 A rendelettervezet úgy módosítja az MNB rendeletet, hogy figyelembe vegye ezt a fejlesztést az MNB kötelező tartalékképzési rendszerével összefüggésben. A rendelettervezet szerint a hitelintézetek teljesen vagy részben bevonhatják a letéti számlán tartott pénzeszközben fennálló tulajdoni hányadukat a kötelező tartalékállományukba. A rendelettervezet előírja, hogy amennyiben

1 A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

2 35/2017. (XII. 14.) MNB rendelet.

3 Lásd az MNB honlapját: www.mnb.hu.

valamely hitelintézet ily módon kívánja teljesíteni a kötelező tartalék-előírást, úgy értesítenie kell az MNB-t arról az összegről, amelyet a letétiszámla-egyenlegéből e célra kíván használni.

1.3 A rendelettervezet bevezet továbbá azt szabályozó rendelkezéseket, hogy az MNB hogyan módosíthatja a korábban meghatározott előírt tartalékot, ha valamely hitelintézet a kötelező tartalék előzetes meghatározását követően módosítja a statisztikai mérleg adatait.

1.4 A rendelettervezet továbbá hatályon kívül helyezi a fizetési rendszer működtetését végző szervezetek üzletszabályzatára és szabályzataira vonatkozó követelményekről szóló MNB rendelet[4] bizonyos rendelkezéseit, amelyek előírják, hogy a GIRO Zrt. által alkalmazott árakat az általa nyújtott egyes szolgáltatásokra külön kell megállapítani annak érdekében, hogy az ügyfelek az adott szolgáltatás igénybevételéről dönthessenek.

2. Általános észrevételek

2.1 Az EKB értelmezése szerint az MNB által javasolt azonnali fizetési rendszerben valamennyi résztvevő eldöntheti az egyes napok végén, hogy letétiszámla-egyenlegéből mekkora részt kíván figyelembe venni a kötelező tartalék-előírás teljesítéseként. Az egyes résztvevők által a kötelező tartalék-előírás teljesítése céljából az MNB-vel közölt összegre kamatot számítanak az elhelyezett tartalékra alkalmazandó MNB-kamat, vagyis az alapkamat szerint. A valamely résztvevőhöz tartozó letétiszámla-egyenleg tartalékként figyelembe vett összeget meghaladó bármely összege nem tekintendő többlettartaléknak, amelyre jelenleg az MNB egynapos betéti kamata mínusz 15 bázispont vonatkozik. A fenti megállapodások szükséges előfeltételeként az EKB értelmezése szerint a GIRO Zrt. jelentené az MNB-nek az egyes résztvevőket a letéti gyűjtőszámla teljes egyenlegéből megillető tulajdoni hányadot. Az EKB értelmezése szerint e struktúrának az a célja, hogy támogassa a bankszektor likviditáskezelését az azonnali fizetési rendszer bevezetését követően.

2.2 Az EKB korábbi véleményekben[5] megjegyezte, hogy azon tagállamok, amelyek pénzneme nem az euro, megőrzik a monetáris politika terén fennálló hatásköreiket a nemzeti joggal összhangban[6]. E véleményekben az EKB megjegyezte, hogy az euro bevezetésekor Magyarország monetáris politikáját összhangba kell majd hozni az eurorendszer működési keretével, és hogy következésképpen a hitelintézeteknek ismerniük kell mindazon követelményeket, amelyek az egységes monetáris politika magyarországi bevezetését követően fognak vonatkozni rájuk.

2.3 A valamely központi banknál vezetett számlán az azonnali fizetési rendszer működésével összefüggésben tartott pénzeszközök kötelező tartalék-előírás alkalmazása tekintetében való kezelését szükségszerűen meghatározza az érintett központi bank monetáris politikájának kerete, valamint az adott azonnali fizetési megoldás jellemzői. E tekintetben az azonnali fizetések viszonylag új fejlesztésnek[7] minősülnek. Az azonnali fizetések területén dinamikus a fejlődés,

4 34/2009. (XII. 28.) MNB rendelet.

5 Lásd a CON/2010/68 véleményt, valamint a CON/2015/39 és a CON/2016/56 véleményt. Az EKB valamennyi véleménye elérhető az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

6 A Szerződés 282. cikkének (4) bekezdése, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmánya 42.2. cikke.

7 Lásd: „Instant Payments – a Winning Bet?”, elérhető az Európai Pénzforgalmi Tanács honlapján: www.europeanpaymentscouncil.eu

köszönhetően a pénzforgalmi ágazat folyamatos megújulásának. A központi bankok folyamatos párbeszédet folytatnak a pénzforgalmi ágazat képviselőivel és ösztönzik az azonnali fizetési megoldásokat többek között azáltal, hogy azonnali fizetések teljesítését támogató szolgáltatásokat biztosítanak. Az euroövezetben az eurorendszer részt vesz az azonnali fizetések kialakulásának előmozdításában annak érdekében, hogy e területen támogassa az innovációt és az integrációt. 2017-ben az eurorendszer bevezetett egy az azonnali fizetések kialakulását támogató szolgáltatást, ez a „valós idejű 6. sz. kiegyenlítési eljárás" néven ismert új kiegyenlítési eljárás kapcsolódó rendszereknek[8]. Ugyancsak 2017-ben az EKB elhatározta az új TARGET azonnali fizetési kiegyenlítési (TIPS) szolgáltatás kialakítását, amely lehetővé fogja tenni az egyedi azonnali fizetési megbízások központi banki pénzben történő kiegyenlítését napi 24 órában, heti hét napon és az év 365 napján, azonnali vagy szinte azonnali feldolgozással. A TIPS működésének ütemezett kezdete 2018 novembere[9].

2.4 A GIRO Zrt. által nyújtott szolgáltatások díjazási szabályainak módosításai tekintetében az EKB értelmezése szerint a jövőben a GIRO Zrt. az általa kínált szolgáltatások igénybevételéért megállapíthat „csomagalapú" díjat, és így a továbbiakban már nem köteles külön árat alkalmazni az egyes szolgáltatásai vonatkozásában. Az EKB megjegyzi, hogy a Fizetési és Elszámolási Rendszerek Bizottsága és az Értékpapír-felügyeletek Nemzetközi Szervezete által kibocsátott Principles for financial market infrastructures (A pénzügyi piaci infrastruktúrák elvei; PFMI)[10] szerint a pénzügyi piaci infrastruktúráknak alapvetően nyilvánosságra kell hozni az általuk kínált egyes szolgáltatások díjait azzal a céllal, hogy az ügyfelek összehasonlíthassák a költségeket egyéb alternatív megállapodások költségeivel. Mindezek alapján az EKB értelmezése szerint az MNB a magyarországi fizetési rendszerek felvigyázójaként a PFMI vonatkozásában problémamentesnek értékelte a csomagalapú díj alkalmazását, alternatív megállapodások hiányában.

Ez a vélemény közzétételre kerül az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2018. november 8-án.

[aláírás]

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

---

8 Az Európai Központi Bank (EU) 2017/2082 iránymutatása (2017. szeptember 22.) a transzeurópai automatizált valós idejű bruttó elszámolású rendszerről (TARGET2) szóló EKB/2012/27 iránymutatás módosításáról (EKB/2017/28) (HL L 295., 2017.11.14., 97. o.).

9 További információért lásd az EKB honlapját: https://www.ecb.europa.eu.

10 Elérhető a Nemzetközi Fizetések Bankjának honlapján: https://www.bis.org/cpmi/publ/d101a.pdf.